

Cuprins

Introducere	7
Capitolul I – Europa Occidentală	13
Capitolul II – Africa de Nord.....	47
Capitolul III – Frontul rusesc.....	93
Capitolul IV – Războiul din Pacific	127
Capitolul V – Victorie în Europa	163
Capitolul VI – Victorie în Pacific.....	217
Bibliografie	291
Indexul armatelor, bătăliilor și comandanților.....	293

Introducere

Deși cel de-al Doilea Război Mondial s-a încheiat de aproape 60 de ani, iar majoritatea celor care au participat la el nu mai sunt printre noi, războiul rămâne un subiect de o fascinație ce încă dăinuie. Cum a fost posibil ca lumea să fie atrasă într-o asemenea nebunie, care a consumat viețile a aproximativ cincisprezece milioane de persoane din rândul armatei și între douăzeci și patruzeci și cinci de milioane de civili? Și cum a fost posibil ca armatele eficiente și bine echipate ale unor state războinice nemiloase, care păreau inițial de neoprit, să fie înfrânte de o coalitiție de națiuni care nu doreau deloc să intre în război?

Originile celui de-al Doilea Război Mondial pot fi găsite în Primul Război Mondial. În calitate de aliat al Marii Britanii, Franței și Americii, Italia a fost de partea învingătorilor în 1918, dar nu a avut parte de un acord de pace atât de bun pe cât se aștepta. În perioada de instabilitate economică care a urmat războiului, agitatorul politic Benito Mussolini a preluat puterea. În 1922, el a devenit primul dictator fascist, promițând poporului său o întoarcere la gloria Romei imperiale. Noul său imperiu nu se întindea însă foarte departe. În 1935-'36, a cucerit Abisinia (numită acum Etiopia), iar în 1939 a ocupat Albania.

După Primul Război Mondial, mulți foști membri ai armatei germane, inclusiv caporalul austriac Adolf Hitler, au fost nemulțumiți. Aceștia simțeau că au fost înfrânți nu pe câmpul de luptă, ci de agitația comunistă de acasă, sentiment încurajat de legenda Dolchstoss („înjunghierea pe la spate”). Mulți comuniști germani proeminenți din acea perioadă erau evrei. Cei care li se opuneau au jucat pe seama tradiției îndelungate de antisemitism din Germania. Cele 33 de miliarde de dolari în reparații cerute de învingătorii din Primul Război Mondial la Conferința de la Versailles din 1919 au adus Germania în faliment și au adus luptele politice interne în stradă. Rezultatul a fost ascensiunea la putere a Partidului Nazist și a liderului său demagogic Adolf Hitler, care a devenit cancelar în 1933. În 1936, acesta a semnat un acord cu Mussolini, formând o „Axă” anticomunistă. Hitler nu a făcut un secret din ambițiile sale. În manifestul său politic, Mein Kampf („Lupta mea”), publicat în două volume, între 1925 și 1927, nu încearcă să își ascundă antisemitismul. De asemenea, el arată clar că intenționează să facă din Germania un imperiu puternic pe continent, ale cărui granițe să se extindă până în Rusia europeană, unde popoarele slave vor fi dominate de către rasa dominantă teutonă.

Hitler a obținut primele sale avantaje prin diplomație, cerând returnarea teritoriilor luate Germaniei prin acordul de la Versailles. În 1935, a recuperat Saarlandul de la Franța, a reocupat Renania în 1936, împotriva sfatului generalilor săi, iar în 1938, Austria, țara sa natală, s-a alăturat celui de-al Treilea Reich. (Primul Reich – sau imperiu – fusese Sfântul Imperiu Roman din 1157 până în 1806; al

Doilea Reich a fost Imperiul German, sub conducerea prusacă a familiei Hohenzollern din 1871 până în 1918). După Anschluss (unirea) cu Austria, Hitler a cerut Sudetenland, parte a Cehoslovaciei, și a amenințat cu războiul. Conferința de pace de la München, din septembrie 1938, a dezmembrat Cehoslovacia, oferindu-i lui Hitler teritoriul pe care îl dorea. Cu toate acestea, în martie 1939, el a confiscat restul Cehoslovaciei. Ceea ce Hitler dorea cu adevărat era să intre în război. El a sfidat progresiv acordul de la Versailles, care a dezarmat și Germania. S-a înarmat din nou și în curând a avut o armată, o forță aeriană și o marină puternice. Aliații occidentali, în special Marea Britanie și Franța, suferiseră pierderi uriașe în Primul Război Mondial și nu doreau să intre din nou în război cu Germania. Forțele lor armate erau slab pregătite pentru un război modern, așa că nu au avut de ales decât să satisfacă cererile dictatorului.

Japonia a fost, de asemenea, de partea învingătorilor în Primul Război Mondial și, din nou, a fost dezamăgită de câștigurile teritoriale care i-au fost acordate în cadrul acordului de pace. Cu toate acestea, Conferința de la Versailles a acordat Japoniei foste concesiuni germane în China. Japonia râvnea de mult timp la un imperiu precum cele pe care Marea Britanie, Franța și Țările de Jos le creaseră în Orientul Îndepărtat. În 1910, a anexat Coreea, iar timpul Primului Război Mondial, a pus piciorul în Manciuria. În 1931, japonezii și-au consolidat stăpânirea asupra Manciuriei, iar când chinezii au obiectat, au bombardat Shanghaiul cu bombe incendiare. Chinezii au apelat la Liga Națiunilor, care a dat dreptate Chinei. Japonia s-a retras imediat din Liga Națiunilor Unite. Când China a fost

slăbită și mai mult prin căderea ultimului împărat al dinastiei Manchu, Japonia a înghițit Mongolia și părți din provincia chineză Hebei.

Până în acel moment, armata japoneză fusese constrânsă de un guvern civil la nivel național. Dar în 1936, armata a preluat puterea la Tokyo și a semnat pactul anti-comunist al „Axei” cu Germania nazistă și Italia fascistă. În 1937, comandanții japonezi din Manciuria au decis să „rezolve odată pentru totdeauna problema chineză” și au lansat o invazie la scară largă. Statele Unite au insistat ca Japonia să fie „pusă în carantină” pentru această agresiune.

La 23 august 1939, Hitler, puternic anticomunist, a semnat un pact de neagresiune cu liderul Uniunii Sovietice – Rusia comunistă și sateliții săi – Iosif Stalin. Totul era pregătit pentru un război care ar fi cuprins întreaga lume.

Pe parcursul celor șase ani de război care au urmat, au avut loc sute de bătălii. Din păcate, nu există spațiu pentru a le acoperi pe toate aici. Într-adevăr, lipsesc campanii întregi, cum ar fi lupta eroică a trupelor britanice și ale Dominionului împotriva japonezilor din Birmania. De asemenea, nu a fost posibil să includem acțiuni decisive, precum Bătălia Atlanticului, care a menținut linia de salvare britanică din America împotriva submarinelor și a navelor de război germane, sau campania de bombardament a RAF și USAAF – United States Army Air Force, așa cum se numea pe atunci forța aeriană americană – împotriva Germaniei. Dar aceste acțiuni s-au desfășurat zi de zi timp de ani de zile și nu sunt bătălii în sensul convențional.

Cu toate acestea, bătăliile decisive pe care le-am ales aici acoperă principalele scene de acțiune. Luate împreună, ele explică modul în care a progresat războiul și cum utilizarea tehnologiei îmbunătățite, exploatarea puterii industriale, dezvoltarea unor operațiuni combinate bine coordonate și dorința indivizilor de a-și sacrifica propriile vieți pentru ceea ce credeau că este corect au adus în cele din urmă victoria Aliaților.

Capitolul I

Europa Occidentală

Drumul spre Dunkirk

Cel de-al Doilea Război Mondial a început la 1 septembrie 1939. În zori, o armată germană uriașă a trecut granița poloneză de 1.250 de mile. Imediat, Marea Britanie și Franța au ordonat o mobilizare generală. Ambasadorii lor la Berlin au transmis mesaje identice Ministerului german de Externe, în care se spunea că dacă Germania nu-și retrage trupele din Polonia, Marea Britanie și Franța „își vor îndeplini fără ezitare obligațiile față de Polonia”. Franța avea un tratat militar cu Polonia încă din 1921, iar Marea Britanie se angajase să acorde asistență Poloniei, în cazul în care independența acesteia ar fi fost amenințată, la 31 martie 1939, marcând astfel sfârșitul politicii de liniștire.

Marea Britanie a dat Germaniei un termen-limită pentru retragerea din Polonia – 3 septembrie, ora 9:00. Două ore mai târziu, prim-ministrul Neville Chamberlain a declarat război. La prânz, ambasadorul francez la Berlin l-a sunat pe ministrul german de externe Joachim von

Ribbentrop, care i-a spus că Germania refuză să își oprească invazia în Polonia. Franța a declarat război la ora 17:00.

Cele cincizeci și cinci de divizii germane blindate și motorizate care au trecut granița poloneză la 1 septembrie s-au confruntat cu doar șaptesprezece divizii de infanterie, trei brigăzi de infanterie și șase brigăzi de cavalerie. Polonia se mobilizase abia la 31 august și treisprezece divizii încă se deplasau către zonele de concentrare, iar alte nouă se adunau în cazărmi. În timp ce germanii dispuneau de arme și de echipamente moderne, o mare parte din armamentul polonez data din anii '20, iar tancurile Panzer germane care se mișcau rapid au fost atacate de cavalerie, cu lănci în mână. Față de cele 842 de avioane învechite ale Forțelor Aeriene poloneze, Luftwaffe – forțele aeriene germane – putea pune în aer 4.700 de avioane moderne. Avioanele germane au devastat șoselele, căile ferate, podurile și centralele electrice poloneze și au bombardat orașele cu teroare.

Marea Britanie și Franța nu au putut face mare lucru pentru a ajuta Polonia. Armata franceză fusese pregătită pentru apărare, nu pentru atac, iar pe continent nu existau forțe britanice până când prima parte a Forței Expediționare Britanice și-a ocupat locul în linia de front la Lille, în Franța, la 3 octombrie – la o lună după ce Marea Britanie declarase războiul.

Cu toate acestea, francezii au atacat Germania la 7 septembrie, în cadrul Operațiunii Saar. A fost un dezastru. Pentru a evita încălcarea neutralității belgiene, francezii au fost nevoiți să atace de-a lungul frontierei dintre Rin și Moselle, care fusese trasată după înfrângerea lui

Napoleon la Waterloo, cu scopul specific de a descuraja agresiunea franceză. Germanii dețineau înălțimile în teritoriul francez. Ei au pus capcane în case și au așezat câmpuri de mine antitanc și antipersonal inteligent amplasate. Francezii au fost complet în defensivă. Ei nu dețineau niciun detector de mine. Dincolo de graniță se afla linia Siegfried, un zid de apărare german construit în anii '30. Pentru a-l ataca, francezii trebuiau să-și aducă propria artilerie în raza de acțiune a bateriilor germane, care erau bine apărute în interiorul unor cazemate de beton. Obuzele franceze de 155 mm au făcut puțină impresie, iar obuzele mai grele de 220 mm și 280 mm nu erau echipate cu fitiluri cu acțiune întârziată, care le-ar fi permis să pătrundă în cazemate înainte de a exploda. Deși tirul francez a fost rapid și precis, multe dintre proiectilele lor, care erau din timpul Primului Război Mondial, nu au reușit să explodeze.

Cu toate acestea, în Polonia, germanii demonstrau eficiența noii lor tactici de Blitzkrieg – „războiul fulger”. Coloanele de blindate traversau în fugă peisajul plat al Poloniei, orice acțiune defensivă fiind anihilată de bombardierele în picaj. La 8 septembrie, un corp de blindate german se afla la periferia capitalei poloneze, Varșovia, după ce a avansat 140 de mile în șapte zile. Atacul a fost atât de rapid, încât, până la 10 septembrie, apărarea poloneză a fost redusă la câteva trupe izolate.

La 13 septembrie, francezii au decis că bătălia din Polonia fusese pierdută, iar avansul francez în Saarland, care nu făcea progrese semnificative, a fost oprit. Pierderile franceze au fost de 27 de morți, 28 de dispăruți și 22 de răniți. Pierduseră, de asemenea, nouă avioane de

vânătoare și optsprezece avioane de recunoaștere, dintr-o forță aeriană care era deja cu mult sub efective.

Apoi, la 17 septembrie, forțele sovietice au intrat în Polonia dinspre Est. Țara urma să fie împărțită de Hitler și de Stalin, în conformitate cu un protocol secret care însoțea Pactul de neagresiune. În dimineața zilei de 18 septembrie, guvernul și înaltul comandament polonez au trecut granița cu România și s-au exilat, iar rezistența oficială a luat sfârșit. Garnizoana din Varșovia a rezistat în fața germanilor până la 28 septembrie, în timp ce bombardamentele de teroare și barajele de artilerie au transformat părți din oraș în dărâmături. Germanii au incendiat morile de făină din oraș și au distrus aprovizionarea cu apă, fără să țină cont de populația civilă. Ultimul corp serios al armatei poloneze a rezistat până la 5 octombrie, deși unele lupte de gherilă au continuat până în timpul iernii. Până atunci, Polonia, ca stat independent, a încetat să mai existe. Germanii au luat în total 700.000 de prizonieri. Sovieticii au luat 217.000. Ofițerii au fost uciși în pădurea Katyn. Mulți dintre ceilalți au murit din cauza relelor tratamente. Aproximativ 80.000 de soldați polonezi au evadat peste granița cu România și au continuat lupta împotriva Germaniei din Franța și Marea Britanie. Nu se știe câți polonezi au fost uciși, răniți sau dispăruți. Costul pentru germani a fost de 45.000 de morți.

La 27 septembrie 1939, înainte ca germanii să cucerască Varșovia, Hitler le-a spus generalilor săi că trebuie lansată imediat o ofensivă împotriva Franței. Hitler a vrut să învingă Franța, în special, pentru a șterge umilința înfrângerii Germaniei în Primul Război Mondial. Atacul ar trebui să aibă loc cât mai curând posibil, deoarece Aliații